

MEDIATA'LIMNING BO'LAJAK MUHANDISLARNI TAYYORLASHDAGI O'RNI VA AHAMIYATI.

ESHONQULOV ALMUROD AXMAD O'G'LI

Jizzax politexnika instituti

tayanch doktoranti

sanjareshonqulov943@gmail.com +998943444010

Annotatsiya: Ushbu maqolada mediata'lim texnologiyasi asosida ta'lim sifatini oshirishning imkoniyatlari xususida fikr yuritiladi. Mediata'lim sizga ijdkor bolani tarbiyalash va o'qitish imkonini beradi. Ushbu texnologiyani qo'llashdan maqsad, bir tomondan, moslashuvchanlik, ikkinchi tamondan bo'lajak muhandislarning kasbiy faoliyatga tayyorlashning yangi bosqichlari harakatchanlik, izchillik kabi fikrlash fazilatlarini rivojlantirish; boshqa tomondan – qidiruv faoliyati, yangilikka intilish; nutq va ijodiy tasavvurlarini rivojlantirishdir.

Kalit so'zlar: media'talim, pedagogik texnologiyalar, muhandis, axborot, media savodxonlik, zamonaviy interfaol dasturlar.

Аннотация: В данной статье рассматриваются возможности повышения качества образования на основе технологии медиаобразования. Медиаобразование позволяет воспитать и обучить предприимчивого ребенка. Целью использования данной технологии является, с одной стороны, гибкость, с другой стороны, развитие таких качеств мышления, как подвижность, последовательность, новые этапы подготовки будущих инженеров к профессиональной деятельности; с другой стороны - поисковая деятельность, стремление к новизне; заключается в развитии речи и творческого воображения.

Ключевые слова: медиаобразование, педагогические технологии, инженер, информация, медиаграмотность, современные интерактивные программы.

Abstract: This article discusses the possibilities of improving the quality of education based on media education technology. Media education allows you to raise and educate an enterprising child. The purpose of using this technology is, on the one hand, flexibility, on the other hand, the development of thinking qualities such as mobility, consistency, new stages of preparation of future engineers for professional activities; on the other hand - search activity, striving for novelty; is to develop speech and creative imagination.

Key words: media education, pedagogical technologies, engineer, information, media literacy, modern interactive programs.

Mediata'limning maqsadi bo'lajak muhandislarni media va axborot savodxonligi infoetikani shakllantirishga xizmat qilish bugungi axborot asridagi, shiddatli va murakkab jarayonlar axborot makoni globallashuvi so'z erkinligi ta'minlanilishi ommaviy kommunikatsiyaning kuchayishi shuning barobarida OAV ning manipulyativ ta'siri oshib borayotgan sharoitda talabalarning axborotdan bahramandlik, undan to'g'ri foydalanish, ishonchli axborot manbaalarini aniqlash bo'yicha bilimlarni berishdan iborat.

Media va axborot savodxonligi — bu ijodiy faoliyatda barcha zarur vositalardan foydalangan holda axborot va media mahsulotlarini samarali olish, tahlil qilish, tanqidiy baholash, talqin qilish, foydalanish, yaratish va tarqatish imkonini beradigan bilim, ko'nikma, munosabat, malaka va amaliyotlar majmuidir. Bugungi kunda dunyo ommaviy axborot vositalarida axborotni tanlash va to'g'ri baholash qobiliyati dolzarb bo'lib qolmoqda. Media savodxonligi, media ta'limi, media madaniyat, soxta va tashviqot axborotlariga qarshilik ko'rsatish — bu kalit so'zlarning barchasi ikki kunlik seminar trening mohiyatini aks ettirdi. Xo'sh, media savodxonlik nima? Nega bugun uning ahamiyati tobora ortib bormoqda? Axborot oqimining bir necha barobar tezlashishi, ijobiy ma'lumotlar bilan bir qatorda salbiy xarakterdagi axborotning ko'payishi media savodxonlikka ega bo'lish zaruratini qo'ydi. An'anaviy tarzda media savodxonlik shaxsning adabiya sarlarni tahlil eta olish va sifatli matnlarni yaratishidan iborat bo'lgan. Bugun media savodxonlik – axborotning nega va nima uchun uzatilayotganligini bilish demakdir.

Bugungi axboriy muhitni tushunishda media savodxonlik muhim ahamiyat kasb etadi. Axborot qayerdan, kim tomonidan va nima maqsadlarda uzatilayapti, kimning manfaatlarini o'zida aks ettirayapti, degan savollarga javob topa olish uchun zarurdir. Media savodxonlik tushunchasi borasida turli fikrlar mavjud bo'lib, AQShning Jamiyat xususidagi xalqaro ensiklopediyasida qayd etilishicha, “Media savodxonlik — inson jamiyatdagi fuqaro sifatidagi mas'uliyatini his qilgan holda faol va savodli bo'lishi, media matnlarni qabul qila olishi, yaratishi, tahlil eta olishi va baholashi, zamonaviy mediani ijtimoiy-madaniy va siyosiy mazmunini tushuna olishi demakdir”.

Media savodxonlikning maqsadi har bir medianing ustuvorliklari va kamchiliklarini tushungan holda ular tomonidan tarqatilayotgan axborotni saralay bilish va zarurini qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish bo'lsa, asosiy vazifasi insonlar tomonidan iste'mol qilinadigan har qanday axborotning manipulyativ kuchini anglagan holda undan chegaralanishdir. Shuningdek, odamlarga OAV hamda fuqarolik jurnalistika rolini tushunishga yordam berishdir. Ayni paytda media ta'lim asoslarini har bir ta'lim muassasasiga o'quv dasturiga kiritish, o'quvchilar yoshlarga maktablarda ta'lim jarayonida uning asoslarini interaktiv, turli o'yinlar shaklida tushuntirish, o'sib

kelayotgan avlod tomonidan shiddatli axborot oqimida zarurini tanlash va unga tanqidiy yondoshgan holda baholay olish imkonini beradi. Bu esa o'z navbatida yoshlarning kelajakdagi fuqarolik pozitsiyasini yanada mustahkamlanishiga, jahonda yuz berayotgan voqea-hodisalarni xolis baholab, to'g'ri qaror qabul qila olishiga asos bo'lib xizmat qiladi.

Multimedia - gurkirab rivojlanayotgan zamonaviy axborotlar texnologiyasidir. Uning ajralib turuvchi belgilariga quyidagilar kiradi:

-axborotning xilma-xil turlari: an'anaviy (matn, jadvallar, bezaklar va boshqalar), original (nutk, musika, videofilmlardan parchalar, telekadrlar, animatsiya va boshqalar) turlarini bir dasturiy maxsulotda integratsiyalaydi. Bunday integratsiya axborotni ro'yxatdan o'tkazish va aks ettirishning turli qurilmalari: mikrofon, audiotizimlar, optik kompaktdisklar, televizor, videomagnitafon, videokamera, elektron musiqiy asboblardan foydalanilgan holda kompyuter boshqaruvida bajariladi; - muayyan vaqtdagi ish, o'z tabiatiga ko'ra statik bo'lgan matn va grafikdan farqli ravishda, audio va videosignallar faqat vaqtning ma'lum oralig'ida ko'rib chiqiladi.

Bunday ta'limga bo'lgan ehtiyoj bir necha sabablarga ko'ra yuzaga keladi. Ular haqida gapirishdan oldin shuni ta'kidlash kerakki, "media ta'limi" ta'rifi ko'p jihatdan sizning savolingizga javobni o'z ichiga oladi, chunki nisbatan yaqinda kiritilgan ushbu atama turli ommaviy axborot vositalarining ommaviy ongga ta'sirini anglatadi va natijada u ommaviy axborot vositalari xodimlariga haqiqatni taqdim etish uchun shartli ravishda keng vositalar to'plami.

Eng to'g'risi, muloqot vositasi sifatida media-ta'lim haqida gapirish mumkin, bu o'z-o'zidan inson, madaniyat va jamiyatni shakllantiruvchi kuch sifatida ko'rib chiqilishi kerak. Bu jarayonlarning zamonaviy inson hayoti va dunyoqarashiga ta'sirini ortiqcha baholab bo'lmaydi. Aynan shu ommaviy axborot vositalarini, ular qanday tuzilganligini, qanday ishlashi va rivojlanishini tushunish zarurati kechagina paydo bo'lmagan va kundan-kunga kuchayib bormoqda. Biz aytayotgan ko'nikmalar bugungi kunda ta'limning asosini tashkil etuvchi va har bir zamonaviy inson uchun mavjud bo'lgan ta'lim dasturlariga kiritilishi kerak bo'lgan asosiy poydevor, asosiy ko'nikmalardir. Sababi oddiy: insoniyat jadal rivojlanmoqda, ko'plab qiyin ko'nikmalarni robototexnika, neyron tarmoqlar va sun'iy intellekt bilan almashtirmoqda. Rivojlanayotgan tendentsiya mavjud bo'lib, unga ko'ra ertami-kechmi odamlar faoliyatining ko'plab sohalarida sun'iy intellekt bilan almashtiriladi. Nafaqat odam bilan muloqot qilish, savollarga javob berish, balki javoban hazillashish va hatto suhbatning davom etishini bashorat qilishga qodir neyron tarmoqlar; sun'iy intellekt tomonidan yozilgan romanlar, to'liq avtopilotli mashinalar va boshqalar - bu hatto bugungi kunning haqiqati emas, balki kechagi kunning haqiqati. Biz buni e'tiborsiz qoldira olmaymiz,

shuning uchun kelajakda insonning barcha jismoniy imkoniyatlari robot bilan almashtirilishi mumkin, ammo ba'zi insoniy qobiliyatlar hali sun'iy intellektga bo'ysunmagan va menimcha, keyingi davrda 10-15 yil davomida robot hissiy jihatdan o'ylay olmaydi. Biror kishi hali ham ba'zi imtiyozlarni saqlab qoladi - bu hissiyotlar va professional muloqot qobiliyatlari.

Media ta'lim siyosati samaradorligining eng muhim mezoni - bu uni amalga oshirish uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olgan shaxslarning malaka darajasi. Afsuski, hamkasblar faol ish olib borayotgan bu yo'nalishda hali hammasi yaxshi emas: boshqarma va bo'limlar boshliqlari, turli darajadagi mansabdor shaxslar, ma'muriyat xodimlarining ommaviy axborot vositalari, ommaviy kommunikatsiyalar va axborot madaniyati sohasidagi vakolatlari kengaymoqda. majburiy, shart.

Biz buni e'tiborsiz qoldira olmaymiz, shuning uchun kelajakda insonning barcha jismoniy imkoniyatlari robot bilan almashtirilishi mumkin, ammo ba'zi insoniy qobiliyatlar hali sun'iy intellektga bo'ysunmagan va menimcha, keyingi davrda 10-15 yil davomida robot hissiy jihatdan o'ylay olmaydi. Biror kishi hali ham ba'zi imtiyozlarni saqlab qoladi - bu hissiyotlar va professional muloqot qobiliyatlari.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Yo'ldoshev J.G, Usmonov, S.A, Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy qilish.-T. Fan va texnologiya. 2008.
2. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA 15-SON ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI 20.01.2023
3. Qayumova N.A O'qitishning axborot-ta'lim tizimi sharoiti va unda axborot kamunikatsiya texnologiyalari soxasi o'qituvchilarini tayorlash. Monografiya-T: "Fan va texnologiya", 2015.
4. Hamidov J.A., To'raqulov O.X. "Ilg'or pedagogic texnologiyalardan dars jarayonida". Uslubiy tavsiyanoma Jizzax-2009. 149 bet.
5. Ганиева Г.Ж. Гендерные исследования в Центральной Азии. ЎзР ФА Шарқшунослик институти илмий тўплами. № 16 сон. Т. 2013, Б.131-136.
6. Hamidov J.A. "Using multimedia technology problems in professional education". Eastern European Scientific Journal/Auris – Verlag.de 2019, № 1. 187-190 стр.